2026-10-20

Kontaktperson NCC:
Alev Nybladh

Till:
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Mottagare: li.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till: li.bb@regeringskansliet.se

Ämne:
Remissyttrande med diarienummer LI2026/01167

Yttrande gällande ”Regler om livscykel-GWP och gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan”

Diarienummer: LI2026/01167

NCC Sverige AB tackar för möjligheten att lämna synpunkter på rubricerade underlag.

Koncernen NCC AB är ett av de ledande byggföretagen i Norden och bedriver verksamhet inom bygg- och infrastrukturprojekt, produktion av asfalt och stenmaterial samt kommersiell fastighetsutveckling. Genom hela byggprocessen arbetar NCC för att bidra till en hållbar samhällsutveckling.

NCC Sverige AB benämns vidare som NCC.

Sammanfattning

NCC står bakom införandet av regler om livscykel-GWP och gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan. Ett gemensamt nationellt regelverk med successivt skärpta krav är ett viktigt styrmedel för bygg- och fastighetssektorns klimatomställning.

NCC ser samtidigt behov av förändringar och förtydliganden för att regelverket ska ge jämförbara och tillförlitliga klimatberäkningar, likvärdig tillämpning i hela landet och en långsiktigt förutsägbar utveckling av kraven. Det är särskilt viktigt när klimatberäkningarna går från att huvudsakligen vara ett redovisningskrav till att ligga till grund för bindande gränsvärden.

NCC:s huvudsakliga synpunkter sammanfattas enligt följande:

- Undvik glapp i klimatredovisningen mellan nuvarande och kommande regelverk.
- Säkerställ en enhetlig och robust tillsyn i hela landet.
- Tydliggör vilka byggdelar och installationer som omfattas.
- Låt även industri- och verkstadsbyggnader samt parkeringshus omfattas av klimatkrav.

- Bygg vidare på etablerad svensk och nordisk beräkningsmetodik, men vidareutveckla metodiken för B- och C-skedet.
- Inför klimatförbättringsscenarier för framtida livscykelskeden.
- Använd representativa i stället för konservativa generiska klimatdata.
- Säkerställ tydliga kvalitetskrav på EPD:er och klimatdata.
- Säkerställ en enhetlig hantering av brutto- och nettovärden för betong.
- Inför gränsvärden tidigare eller skärp nivåerna från 2030.
- Differentiera gränsvärdena bättre mellan olika byggnadstyper.
- Säkerställ en tillräckligt detaljerad klimatredovisning.
- Skärp gränsvärdena successivt och med god framförhållning.
- Ge Boverket ett tydligt ansvar för vägledning och kunskapsuppbyggnad.
- Utveckla klimatkrav för ombyggnad i nästa steg.

NCC:s ställningstagande

NCC tillstyrker i huvudsak införandet av livscykel-GWP och gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan enligt remiss LI2026/01167.

Fördjupat ställningstagande

Regelverken bör överlappa för att säkerställa kontinuitet i klimatredovisningen

NCC motsätter sig att nuvarande regler för klimatdeklarationer upphävs den 31 mars 2027, innan de nya kraven börjar tillämpas. Eftersom bygglov generellt söks flera år före färdigställande riskerar förslaget skapa ett flerårigt glapp där mycket få nya byggnader klimatredovisas.

Ett sådant glapp riskerar att bryta kontinuiteten i den nationella klimatstatistiken och bromsa branschens fortsatta utveckling av arbetssätt och kompetens. Det bör även ligga i statens och Boverkets intresse att behålla denna information som underlag för uppföljning, statistik och framtida utveckling av gränsvärden.

NCC förespråkar därför en övergångslösning där nuvarande och kommande regelverk överlappar i tid, så att byggnader omfattas av antingen det nuvarande eller det nya kravet och ingen byggnad faller mellan systemen. Om detta inte är möjligt bör nuvarande krav på klimatdeklaration kvarstå så länge som möjligt fram till att de nya kraven träder i kraft.

En likvärdig och robust tillsyn måste säkerställas om ansvaret överförs till kommunerna

NCC ser att de nya kraven innebär en mer komplex tillsynsuppgift än dagens klimatdeklarationer. Kommunerna har olika organisatoriska och kompetensmässiga förutsättningar, vilket riskerar att leda till skillnader i

tillämpningen. Detta är särskilt problematiskt när klimatberäkningen ligger till grund för bedömningen av ett bindande gränsvärde.

NCC:s erfarenhet av dagens klimatdeklarationer visar att kvaliteten i beräkningsunderlagen varierar. När klimatberäkningarna framöver ska ligga till grund för bindande gränsvärden blir en effektiv, rättssäker och robust tillsyn därför än viktigare. Bristande kontroll riskerar att leda till snedvriden konkurrens och till att felaktiga eller bristfälliga beräkningar används som underlag för statistik och framtida kravskärpningar.

NCC anser därför att staten behöver säkerställa en enhetlig nationell metod för tillsyn och kontroll. Boverket bör tillhandahålla tydliga nationella kontrollrutiner och gemensamma mallar, krav på dokumentation och verifieringsunderlag samt utbildning och vägledning till kommunerna. Det behöver också säkerställas att kommunerna har tillräcklig kompetens för att granska klimatberäkningarna på ett likvärdigt sätt.

För att säkerställa en rättssäker och likvärdig tillämpning bör Boverket även ta fram vägledning för hur rättelser, kompletteringar och eventuella överklaganden ska hanteras.

Kraven behöver också vara tydliga redan tidigt i byggprocessen. Det bör redan i bygglovsskedet framgå om byggnaden omfattas av kraven, vilket gränsvärde som gäller och vilken dokumentation som kommer att krävas. Klimatkraven bör därefter följas upp på ett tydligt och förutsägbart sätt genom byggprocessen. Detta är särskilt viktigt eftersom brister i klimatberäkningen kan få konsekvenser för möjligheten att erhålla slutbesked.

NCC är positivt till att Boverket utvecklar ett nationellt digitalt systemstöd, men ifrågasätter om användningen bör vara frivillig för kommunerna. Ett gemensamt nationellt system bör eftersträvas för att säkerställa likvärdig tillämpning, datakvalitet och sammanhållen nationell statistik och uppföljning.

Omfattningen behöver definieras tydligt för att säkerställa jämförbara beräkningar och gränsvärden

NCC ser positivt på att regelverket utgår från en gemensam omfattning av byggnadselement och teknisk utrustning, men anser att avgränsningarna behöver förtydligas innan reglerna börjar tillämpas. Det gäller särskilt för vilka byggdelar, installationer och andra komponenter som inte ska ingå. Tydliga avgränsningar är nödvändiga för jämförbara beräkningar och en enhetlig bedömning av gränsvärdet.

Indelningen enligt EU-förordningen bör därför omsättas i tydliga svenska definitioner och praktisk vägledning, gärna med en samlad lista över vad som ingår respektive inte ingår. Särskild vägledning behövs för gränsdragningen mellan byggnadsrelaterade och verksamhetsrelaterade tekniska system, exempelvis i sjukhus, badhus och andra installationsintensiva byggnader. Boverket bör därför ta fram tydliga principer och typfall för hur denna gränsdragning ska göras.

NCC är positivt till att byggnadsrelaterad markförstärkning samt teknisk utrustning för produktion och lagring av förnybar energi inte omfattas av gränsvärdet.

Även industri- och verkstadsbyggnader samt parkeringshus bör omfattas

NCC noterar att industri- och verkstadsbyggnader samt parkeringshus undantas från kraven. Samtidigt kan även dessa byggnader stå för betydande materialmängder och klimatpåverkan. NCC anser därför att även industri- och verkstadsbyggnader samt parkeringshus bör omfattas av framtida klimatkrav, med kategoriseringar och krav anpassade efter respektive byggnadstyps förutsättningar.

Beräkningsmetodiken bör bygga vidare på etablerat arbete men behöver utvecklas

NCC tillstyrker BTA som ytenhet och en lägsta täckningsgrad om 90 procent. Det behöver samtidigt finnas tydliga och enhetliga regler för hur täckningsgraden ska beräknas, redovisas och verifieras. En transparent redovisning är viktig för att motverka överskattad täckningsgrad, vilket annars riskerar att påverka jämförbarheten, konkurrensen och underlaget för framtida gränsvärden.

NCC ser positivt på att regelverket bygger vidare på det arbete som redan genomförts i Sverige och Norden, exempelvis IVL:s beräkningsanvisningar. Att utgå från etablerade metoder skapar kontinuitet och underlättar implementeringen. Samtidigt behöver vissa delar vidareutvecklas, till exempel antaganden om utbytes- och underhållsintervall för B2 och B4 samt beräkningsmetodik för C-skedet.

NCC anser även att gemensamt fastställda klimatförbättringsscenarier bör implementeras för framtida livscykelskeden, så att förväntad utveckling av exempelvis energisystem och materialproduktion kan beaktas på ett enhetligt sätt.

NCC ser positivt på att B5 inte ingår i beräkningen eftersom modulen innebär stora metodmässiga osäkerheter. Exkluderingen av B7 bedöms samtidigt ha begränsad betydelse för byggnadens sammanlagda klimatpåverkan.

Generiska klimatdata bör vara representativa och inte konservativa

NCC anser att generiska klimatdata bör vara genomsnittliga och representativa i stället för konservativa. Konservativa värden försvårar förståelsen av vad klimatberäkningen faktiskt representerar och försämrar jämförbarheten. Incitament för användning av produktspecifika EPD:er bör i stället skapas på andra sätt.

Om konservativa generiska data ändå används bör det tydligt redovisas hur stor andel av beräkningen som baseras på generiska respektive produktspecifika data, enligt en gemensamt fastställd beräkningsmetod.

När gränsvärden införs blir kvaliteten på klimatdata avgörande för bedömningen av om en byggnad klarar lagkravet. Det behöver därför tydliggöras vilka uppgifter från EPD:er och andra specifika data som får användas och vilka kvalitetskrav som ska gälla, för att säkerställa jämförbarhet och sund konkurrens.

Brutto- och nettovärden för betong behöver hanteras enhetligt

Hanteringen av brutto- och nettovärden för betong kommer att få stor betydelse vid bedömningen mot gränsvärden. NCC anser därför att det behöver fastställas tydliga och enhetliga principer för vilka värden som ska användas i klimatberäkningen och vid verifiering mot gränsvärdet.

NCC anser att nettovärden bör utgöra utgångspunkt för klimatberäkning och verifiering mot gränsvärden. Användning av nettovärden är redan etablerad praxis inom betongbranschen och tillämpas även i andra länder. Det ger bättre förutsättningar för en enhetlig och praktiskt tillämpbar redovisning.

Reglerna behöver vara tydliga i god tid så att betongleverantörer kan anpassa sin klimatredovisning efter de nationella kraven.

Gränsvärdena bör vara skarpare om införandet dröjer till 2030

NCC är positivt till att bindande gränsvärden införs och tillstyrker att gränsvärdet initialt omfattar A1-A5, att GWP-GHG används och att värdet uttrycks i kg CO_2e/m² BTA. Gränsvärden skapar en tydlig och långsiktig drivkraft för klimatomställningen och gemensamma spelregler för branschen.

NCC anser att gränsvärden med fördel kan införas tidigare än 2030. Om införandet ändå sker först 2030 bör de initiala gränsvärdena vara skarpare än de föreslagna. NCC har förståelse för avvägningen bakom förslaget, men bedömer att en högre ambitionsnivå är både möjlig och nödvändig för att bidra till Sveriges klimatmål.

NCC anser att gränsvärdena bör sättas på en nivå som innebär en faktisk styrning mot minskad klimatpåverkan. Kravnivån bör därför inte enbart spegla den förväntade marknadsutvecklingen, utan även skapa incitament till ytterligare klimatåtgärder i hela värdekedjan.

NCC anser vidare att gränsvärden och beräkningsmetodik bör utformas teknikneutralt. Regelverket bör skapa incitament för minskad klimatpåverkan oavsett materialval eller teknisk lösning, så att olika alternativ kan konkurrera på lika villkor utifrån sin faktiska klimatprestanda.

Skarpare initiala gränsvärden skulle dessutom ge en jämnare utsläppsbana och minska behovet av ett stort kravsteg 2035 för att nå den föreslagna utsläppsbanan mot 2040.

Byggnadskategorierna bör differentieras för att möjliggöra relevanta gränsvärden

NCC ser stora skillnader i förutsättningarna mellan exempelvis kontor, vårdcentraler, förskolor och skolor. Även om kategorierna får samma gränsvärde vid införandet bör de därför regleras separat. Det möjliggör differentierade gränsvärden vid framtida skärpningar utan att kategoriseringen först behöver göras om.

NCC bedömer även att kategorin ”övriga byggnader” är alltför bred. Exempelvis har sjukhus och idrottshallar väsentligt olika materiella och funktionella förutsättningar. Kategorin bör därför delas upp ytterligare eller kompletteras med en tydlig mekanism för byggnader med särskilda förutsättningar.

NCC ser positivt på möjligheten att besluta om högre gränsvärden vid särskilda omständigheter. Kriterierna behöver dock vara tillräckligt tydliga för att säkerställa en likvärdig bedömning mellan kommunerna.

Mer detaljerad klimatredovisning behövs för uppföljning och framtida utveckling av gränsvärden

NCC anser att de uppgifter om livscykel-GWP som redovisas bör vara tillräckligt detaljerade för att möjliggöra analys och nationell uppföljning. NCC föreslår därför att resultat åtminstone redovisas uppdelat enligt:

A1-A3, A4, A5 spill, A5 energi, B1, B2-B3, B4, B6, C1, C2, C3-C4, D1 och D2.

Även om EU-förordningen medger en mer aggregerad redovisning finns underliggande data normalt redan i klimatberäkningen. Den administrativa merkostnaden för att redovisa informationen mer detaljerat bör därför vara begränsad, samtidigt som värdet av informationen för statistik, analys och framtida regelutveckling blir betydligt större.

Redovisningen bör dessutom minst innehålla täckningsgrad och andel produktspecifika respektive generiska klimatdata, beräknade enligt en gemensam metod. Detta är särskilt viktigt om konservativa generiska värden även fortsättningsvis ska användas.

Det behöver även tydliggöras vilka verifieringsunderlag som ska finnas tillgängliga för de uppgifter som ligger till grund för klimatberäkningen och kontrollen mot gränsvärdet.

Kravnivåerna måste vara långsiktigt förutsägbara och skärpas i hanterbara steg

NCC delar bedömningen att gränsvärdena successivt behöver skärpas. Lång framförhållning är avgörande för såväl bygg- och fastighetssektorn som materialproducenter, eftersom investeringar i nya material, produktionsprocesser och tekniska lösningar kräver långsiktiga spelregler.

Den föreslagna utsläppsbanan mot 2040 innebär att gränsvärdena behöver skärpas betydligt över tid. Om justeringar endast görs vart femte år riskerar

varje enskild skärpning att bli stor. NCC anser därför att tätare och mer successiva skärpningar bör övervägas, exempelvis vart tredje eller fjärde år. Indikativa framtida gränsvärden bör samtidigt kommuniceras med god framförhållning så att hela värdekedjan kan planera investeringar och utvecklingsarbete.

Samtidigt bör framtida gränsvärden anpassas efter olika byggnadskategoriers förutsättningar att minska klimatpåverkan. Potentialen för utsläppsreduktion varierar mellan olika byggnadstyper och behöver beaktas vid framtida revideringar. Detta förutsätter också att tillräckligt detaljerade redovisningskrav samlas in för att ge ett robust underlag för framtida gränsvärden.

Boverket behöver få ett tydligt ansvar för nationell vägledning, utbildning och kunskapsuppbyggnad

Införandet av livscykel-GWP och bindande gränsvärden innebär nya krav på byggherrar, entreprenörer, materialleverantörer och kommuner. NCC anser därför att Boverket behöver ges ett tydligt uppdrag och tillräckliga resurser för nationell vägledning, utbildning, klimatdata, digitala lösningar, statistik och uppföljning.

Nödvändiga föreskrifter, beräkningsanvisningar, vägledningar och digitala systemstöd behöver vara färdigställda och tillgängliga i god tid före ikraftträdandet. Branschen och kommunerna behöver ges tillräcklig tid att implementera nya metoder och arbetssätt innan kraven börjar tillämpas.

Klimatkrav vid ombyggnad bör utvecklas i nästa steg

Även om förslaget huvudsakligen avser nyproduktion anser NCC att klimatpåverkan från ombyggnad och större renoveringar bör hanteras i den fortsatta utvecklingen av regelverket. Framtida krav bör utformas så att klimatpåverkan från ROT-åtgärder kan styras utan att motverka bevarande, återbruk och fortsatt användning av befintliga byggnader.